

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi T.O.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II S 43/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 maja 2026 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem oznaczonym datą 1 grudnia 2025 r. T.O. (dalej: Skarżący) wniósł skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, w sprawie o sygn. II S 43/24, wnosząc o:

1. stwierdzenie przewlekłości w powyższym postępowaniu;
2. zasądzenie kwoty 20 000 zł tytułem odszkodowania;
3. zwolnienie z opłaty od skargi na przewlekłość postępowania.

W treści uzasadnienia wskazano, że postanowieniem z 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt I NSP 292/23 Sąd Najwyższy przekazał do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie skargę na przewlekłość postępowania. Sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 19 czerwca 2024 r. i została

zarejestrowana pod sygn. II S 43/24. Po zdjęciu z wokandy terminu z 5 listopada 2024 r. przez blisko 13 miesięcy nie został wyznaczony nowy termin rozpoznania skargi ani nie zostały wykonane żadne czynności w tym postępowaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1725, dalej jako: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do przepisów powołanej ustawy, skarga na przewlekłość nie przysługuje w każdym postępowaniu, lecz wyłącznie w postępowaniach wymienionych w art. 3 u.s.p.p. Katalog tych postępowań ma charakter zamknięty (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 1 czerwca 2022 r., I NSP 177/22; 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 11 maja 2022 r.; I NSP 101/22; 20 kwietnia 2022 r., I NSP 98/22; 12 września 2019 r.; I NSP 97/19; 8 maja 2020 r., I NSP 47/20). W szczególności nie jest dopuszczalne skuteczne wniesienie skargi na przewlekłość postępowania, którego przedmiotem jest rozpoznanie skargi na przewlekłość innego postępowania. Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują bowiem odrębnej skargi na przewlekłość postępowania toczącego się na skutek skargi o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2023 r., I NSP 63/23).

Stanowisko to znajduje oparcie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym jednoznacznie wskazano, że postępowanie ze skargi na przewlekłość nie stanowi samodzielnego postępowania (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04). Ma ono charakter incydentalny, wpadkowy, a jego istotą jest wyłącznie kontrola sprawności postępowania głównego oraz przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 27 kwietnia 2022 r., I NSP 77/22; 19 stycznia 2022 r., I NSP 266/21; 5 października 2021 r., I NSP 153/21).

W konsekwencji rozpoznawaną skargę – jako dotyczącą postępowania, którego przedmiotem jest stwierdzenie przewlekłości innego postępowania – należało uznać za niedopuszczalną.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.s.p.p., w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p., orzekł jak w sentencji.

[a.†]